

PETERSBURG, den 27sten November.

Het officiële dagblad behelst de volgende tijdingen van de armee, van den 17den October tot den 10den November:

Ingevolge het algemeene plan der krijgsverrigtingen, begon het 3de korps infanterie den 15den October zijnen terugtocht van Schaula. Tot den 17den werd het door den vijand niet in het minste verontrust; kleine strooppartijen, welke zich van tijd tot tijd in den rug onzer achterhoede vertoonden, waarden het niet; de beweging der troepen tegen te handelen. Den 19den October, toen het korps eene boschachtige bergpas bij het dorp Aidochida doortrekken zoude, werd zijne achterhoede door den vijand aangevallen, die met 8000 man uitgelezen kavallerie, een gedeelte infanterie en artillerie uit Schaula getrokken was. In spijt van alle zijne pogingen, werd hij met groot verlies geslagen, en de troep van het 3de korps naar de besteude plaats, zonder eenige verdere belegering stansden, kant des vijands, voortgezet; maar de beweging der troepen wordt van dag tot dag moeilijker, ten gevolge van den slechten staat der wegen, die door het plotselijk en voor deze streken buitengewoon vroeg ingevallen regenachtige en koude weder bedorven zijn.

Dit weder heeft ook den voortgang der belegeringswerken van Siliestria zeer gestremd. Evenwel werden dezelve zoo veel maar mogelijk voortgezet; toert echter, door den onopzettelijken stortregen, de vakte, op welke de loopgraven zouden aangelegd worden, geheel onder water geraakte; en de toevoer van materialen schier onmogelijk werd, besloot de opperbevelhebber, de generaal *Wittgenstein*, den 2den November de belegering in een bombardement te veranderen, hetwelk twee dagen en nachten met goed gevolg voortduurde. De intusschen ingevallene ongewone koude steeg tot boven de 8 graden, eene hevige sneeuwrijt bedoof alle onsse haterijen en de aarden buiten onzer soldaten, en op den Donau kwamen groote ijschollen. Op deze wijze stremde de natuur zelf, door den aanvang van eenen, zelfs in noordelijke lichte streken, herten gewoond streng winter, den voortgang onzer operatiën tegen Siliestria, en dreigde de gemeenschap van den linker oever van den Donau met den rechter te storen en den toevoer van levensmiddelen en munitie voor de belegeringstroepen af te snijden. De blokade van Siliestria werd derhalve opgeheven, en den 10den November begonnen de troepen van het 2de en 3de korps hunne beweging naar de in Moldavie en Wallachije voor hen bestemde winterkwartieren, in twee kolonnen, van welke de eene bij het vlek Karalash op vaartwegen van de Donau stopte, de andere bij Hirsowa den Donau passeerde, uitgezonderd de 6de divisie infanterie, welke met de kavallerie en de Donutroepen deze beweging delste.

Om het garnizoen van Siliestria gedeeltelĳk te slaan blijft eene sterke afdeeling der veldtroepen voor deze vesting liggen, terwijl op den linker oever van den Donau het vlek Karalash versterkt wordt, en op geschikte plaatsen, tegen over de vestingen, welke zich nog in handen der Turken bevinden, ordonansen worden opgeworpen.

De *Malgas* ingekomen berigten uit Varna en deszelfs omtrek, is in deze streken niets van belang voorgevallen, en heeft de vijand zich nergens laten zien.

Het stoffelijk overblijfsel van de Keizerin *Maria Feodorowna* is den 15den dezer in de St. Pieters- en Pauluskerk bijgezet.

Z. K. H. de Czarewitsch grootvorst *Konstantijn* is gisteren weder van hier naar Polen vertrokken.

WARSCHAU, den 8sten December.

Z. K. H. de groot-vorst *Konstantijn* is den 5den dezer uit Petersburg alhier teruggekeerd.

BRUSSEL, den 14den December.

Van de ontwerpen van wet tot verdeling van het Rijk in regterlijke arrondissementen en kantons, zijn in de zitting der Staten-Generaal van den 11den dezer aangenomen: die van *Noord-Brabant* met 84 tegen 17 stemmen, die van *Zuid-Brabant* met 61 tegen 40, die van *Limburg* met 82 tegen 18.

In de zitting van den 12den is aangenomen de verdeling van *Gelderland* met 73 stemmen tegen 10; die van *Luik* verworpen met 53 tegen 42; die van *Oost-Vlaanderen* aangenomen met 85 tegen 9; die van *West-Vlaanderen* verworpen met 72 tegen 24; die van *Henegouwen* verworpen met 75 tegen 19; die van *Noord-Holland* aangenomen met 82 tegen 12; die van *Zuid-Holland* met 51 tegen 40.

In de zitting van den 13den is aangenomen de verdeling van *Zeeland* met 68 stemmen tegen 7; die van *Namen* met 78 tegen 8; die van *Antwerpen* met 82 tegen 6; die van *Utrecht* met 61 tegen 31; die van *Friesland* met 74 tegen 19; die van *Overijssel* met 77 tegen 13; die van *Groningen* mede; die van *Drenthe* met 79 tegen 11; die van *Luxemburg* met 72 tegen 14.

Er zijn leden die tegen alle ontwerpen gestemd hebben, omdat zij de wet op de samenstelling der regterlijke magt niet goedkeuren.

De Fransche dichter *Beranger* is, wegens volksliederen, welke als hanend voor de godsdienst en beleedigend voor den Koning zijn beschouwd, tot negen maanden gevangenis en 10,000 franken boete veroordeeld. De uitgever dezer liederen is tot zes maanden gevangenis en eene boete van 500 fr. veroordeeld, en de regtbank heeft bevolen, dat de exemplaren der liederen zullen worden vernietigd. Intusschen worden dezelve door de dagbladen, in hun geheel medegedeeld.

Van den 15den December.

Het hof van assisen heeft den heer *Ducpetiaux* veroordeeld tot eene gevangenisstraf van een jaar en 500 franken boete, wegens het artikel in den *Courrier des Pays-Bas*, waarbij hij ten sterkste gispde een besluit van gratie, ten gevolge waarvan twee, tot eenige maanden gevangenis veroordeelde Fransche schrijvers uit het rijk werden verbannen. Het vonnis tegen den heer *Ducpetiaux* is gewezen op grond der uitzonderings-wetten van 1815. De heer *Coché-Mommens*, uitgever van den *Courrier*, is vrijgesproken.

ARNHEM, den 15den December.

De Weener dagbladen van den 21sten November behelzen nadere berigten uit Bucharest van den 21sten November:

Twee duizend man van de over den Donau teruggekeerde troepen waren reeds te Bucharest binnengerukt. De graaf *Langeron*, die thans het opperbevel in de beide vorstendommen voert, heeft den 19den November zijn hoofdkwartier te Bucharest gevestigd. De troepen, die op den reg-

ter oever van den Donau zijn gebleven, zijn onder bevel van den generaal *Roth* gesteld. — De generaal prins *Scherbatoff* is van zijne zware ziekte in zoo verre hersteld, dat hij de reis naar Rusland heeft kunnen aansnijden; men beweert, dat hij de dienst zal verlaten. — Het ongelukkige Wallachije wordt bij voortdoring verschrikkelijk door ziekten bezocht. De oostersche pest en de verwoestende hospitaals-koorts verspreiden zich; de hoofbron der eerste schijnt zich in de streken van Giurgewo te bevinden.

Brieven uit Bucharest van den 27sten November melden, dat het getal troepen, hetwelk in Wallachije de winterkwartieren zal betrekken, op 20,000 man begroot wordt, zoo dat men genoegzaam tegen invallen der Turken denkt bevestigd te zijn. Het zware geslacht, dat tot de belegering van Siliestria gediend heeft, is grootendeels te scheep op den linker oever van den Donau gebragt geworden.

Te Semlin waren den 20sten November brieven uit Konstantinopel tot den 15den dier maand ontvangen. Zij melden geen woord van de operatiën van den nieuwen groot-vizier.

Mengelwerk.

VERANTWOORDELIJKHEID DER MINISTERS.

Bij gelegenheid der beraadslagingen over het voorstel van den heer de *moortriaux*, is in de Staten-Generaal over dit ontwerp gesproken. Doch het is ons voorgekomen, dat, even als bij vorige gelegenheden, weinig licht tot de behandeling ontstaan is; althans wel onderrigte lieden hebben zich zeer uiteenlopende denkbeelden omtrent de verdedigde gevoelen geformd. In dien toestand, zal de lezer het welligt niet ongepast vinden, wanneer wij eene poging aanwenden, om dit punt van ons staatsrecht eenigzins op te helderen.

Waarin bestaat de verantwoordelijkheid der ministers? Gewis hebben vele personen dikwijls over de zaak gesproken, en zelfs met groote bevestiging, zonder zich die vraag regt klaar te beantwoorden.

Wanneer de ministers gewone misdaden begaan, welke met hunnen staat in geene betrekking staan, is er geen twijfel: of zij moeten, even als andere burgers, deswege terecht staan. Doch zij kunnen, even als de leden der Staten-Generaal, de staatsraden en gouverneurs der provinciën voor een ander gerechtshof dan den hoogen raad geroepen worden.

Wanneer zij in de uitoefening van hunnen post misdaden hebben, moeten zij voor denzelfden hoogen raad terecht staan. Alleen moet in dat geval de vervolging door de Staten-Generaal uitdrukkelijk veroorloofd worden.

Daar dit met volle woorden in art. 177 der grondwet staat, kan het geen onderwerp van twijfeling zijn: ministers zijn, even als alle bijzondere ambtenaren, verantwoordelijk; wanneer zij tegen de wet (en tegen de grondwet in de eerste plaats) gehandeld hebben.

Doch wanneer de ministers in de uitoefening van hunne functiën, op last van den Koning, tegen de grondwet of tegen eenige andere wet gehandeld hebben, kunnen zij dan evenwel vervolgd en gestraft worden? en zoude hierin niet de vraag, omtrent de verantwoordelijkheid, gelegen zijn? Wij hebben de zaak dikwijls uit dat oogpunt hooren behandelen; doch als men ze naauwkeurig beschouwt, is hier, dunkt ons, geen ernstig-punt van twijfel.

Eik ambtenaar wordt volgens de wet gestraft, wanneer hij tegen de zekerheid van den staat, tegen de vrijheid der burgers gehandeld heeft, wanneer hij knevelarij heeft gepleegd, met een woord, wanneer hij zijn magt, op welke wijze dan ook, misbruikt heeft.

Men behoeft slechts het strafwetboek op te slaan, en elk ander strafwetboek, dat daarvoor in de plaats komt, zal dergelijke bepalingen inhouden. Nergens vinden wij, noch in de grondwet, noch in eenige andere wet, dat een last van den Koning de vervolging of de straf tegen den ambtenaar zoude doen vervallen. Zulk eene bepaling kan ook nergens voorkomen, want die zoude onzin zijn. Waar die bestond zoude geene grondwet van kracht kunnen zijn; daar zoude geene beperkte monarchie zijn, maar eene volstrekt onbeperkte. Daar zouden niet alleen overantwoordelijke ministers, maar onverantwoordelijke ambtenaren van alle soort zijn. Immers de Vorst konde aan elken gouverneur eener provincie, aan elken burgemeester eener stad, aan elken last kunnen geven om tegen de wetten te handelen; en welke zekerheid zoude er zijn, indien zulk een last straffeloosheid ten gevolge had. Geen despotismus is meer onbegrensd.

Men behoeft op die wijze de noodzakelijke gevolgen van eene stelling slechts tot in het ongehoorde door te voeren, om te doen zien, dat de stelling zelve ongehoord is.

Wij vinden in het nog geldende strafwetboek, dat somtijds lagere ambtenaren zich kunnen verontschuldigen, door een stelligen last van hooger, waaraan zij ondergeschikt zijn. Art. 114 en 115. Zoodanige bepaling heeft in *Engeland* geen plaats, en het verdient gewis overweging, bij gelegenheid onzer nieuwe wetgeving, of zij bij ons niet eveneens zoude kunnen vervallen. Dit onderwerp, benevens dat der *conflicten*, zijn voor onze instellingen van het uiterste belang; zij zijn nog bijna niet grondig behandeld, en met *loei communes* of groote woorden kan men ze wel doorhakken maar niet oplossen.

Doch hoe dit zij, al ware die bepaling als blijvend in onze wetgeving te beschouwen, zoo vermindert zij de verantwoordelijkheid der ministers niet in het allerminste. Lagere ambtenaren kunnen in die gevallen de straf doen vallen op den hooger ambtenaar; — dit klimt des noods op tot den minister; maar boven dezen is geen ambtenaar; in de aangehaalde en volgende artikelen wordt ook de minister genoemd, als die, welke zich op geen hooger last beroepen kan. Dit ligt in den aard der zaak: de Koning kan niet misdoen. Het tegendeel te verdedigen zoude hier weder onzin zijn, en wordt ook door niemand beweerd.

Geen twijfel dus of de ministers zijn verantwoordelijk voor alle misdrijven, in de uitoefening hunner functiën gepleegd, al ware het op een stelligen last van den Vorst (hoe onwaarschijnlijk ook zulk een geval zij moge).

Indien de Koning eenig besluit mogt nemen, strijdig met de grondwet, zoo is het zeker, dat hij misleid of vervangen is. Doch diegenen zijner ministers, aan welken de uitvoering daarvan mogt worden opgedragen, is verpligt, den Vorst van de onwettigheid van het besluit te overtuigen.

Doet hij dit niet, maar geeft hij bevel of goedkeuring, om het onwettige besluit uit te voeren, zoo begaat hij een misdrijf tegen de maatschappij, hetwelk, volgens de thans nog bestaande wet, met ballingschap zoude gestraft worden.

Hier ligt eene groote, maar tevens onmisbare waarborg, dat door de uitvoerende magt nimmer tegen de grondwet of tegen andere wetten kan gehandeld worden. Geen onwettige maatregel kan genomen worden of zij moet door iemand ten uitvoer gebragt worden, en die ze ten uitvoer bragt, zoude gestraft worden, al ware hij minister.

Het zal bij naauwkeurig onderzoek wel blijken, dat in de wetten, omtrent deze verantwoordelijkheid, eenige gapingen en onvolledigheden bestaan, welke verdienen aangevuld te worden. Wij wagen het niet die aan te duiden; doch als een voorbeeld komt ons voor, dat dienen kan, eene bepaling, dat in al de gevallen, waar de Staten-Generaal zullen verklaard hebben dat er aanleiding is om een minister (of een der andere ambtenaren, in Art. 177 der grondwet vermeld) in staat van beschuldiging te stellen; de procureur-generaal bij den hoogen raad verplicht zal zijn de zaak te vervolgen.

Deze en andere bepalingen zullen, zoo wij gelooven, de wetgeving omtrent dit onderwerp in overeenstemming met de behoefte van onze grondwet brengen.

Maar de verantwoordelijkheid zelve behoeft niet te worden daargesteld; zij is, zelfs in de wetten, die wij van de Franschen hebben overgehouden, aanwezig.

Behalve deze bestaat er echter nog eene andere verantwoordelijkheid. Zij heeft plaats in geval niet tegen de grondwet of tegen eenige andere wet gehandeld is. De ministers zijn de natuurlijke raadslieden van den Vorst, op zijn voorstel worden de meeste maatregelen genomen, zonder hunne medewerking kunnen zij niet ten uitvoer gebragt worden. Aan hen mag men dus te laste leggen, wanneer in het bestuur des lands iets te taken wordt gevonden.

De Koning behoort boven alle berisping verheven te zijn, hij kan nimmer belang hebben, kan nimmer willen, anders dan in het belang der natie te regeren. Alles wat tegen dat belang mogt geschieden, moet dus worden toegeschreven aan dwaling of kwaden wil van de ministers, die den Vorst omringen.

Wanneer eene wet wordt voorgedragen, wanneer besluiten des Konings worden bekend gemaakt, beschouwt men ze als het werk der ministers; en het zoude ook anders niet mogelijk zijn, ze tot onderwerp van beraadslaging te maken, of ze te berispen, zonder de Majesteit des Konings te schenden; hierover kan niet wel getwijfeld worden. Het is ook alom aangenomen sedert de invoering onzer grondwet.

Men zoude dit eene zedelijke verantwoordelijkheid kunnen noemen, welke uit den aard der zaak op de ministers rust, door geene wet kan worden daargesteld of weggenomen, en waaraan zich zelfs de raadslieden van eenen willekeurigen vorst niet kunnen onttrekken.

Niets is in staat den prins VAN METTERNICH van zulk eene verantwoordelijkheid te ontheffen.

Het zoude dus geheel zonder doel zijn, te twisten over deze zedelijke verantwoordelijkheid. Zij bestaat en zij zal altijd bestaan.

Doch nu volgt het punt waarover de staatsmannen het niet eens zijn, te weten: kan die verantwoordelijkheid, welke wij zoo even zedelijk noemden, aanleiding geven tot regterlijke vervolging en tot straf!

Met andere woorden, wanneer een minister geene wederrechtelijke of willekeurige daden gepleegd heeft, en niets tegen de grondwet of tegen eenige andere wet gehandeld heeft; maar wanneer hij maatregelen heeft aangenomen of ten uitvoer gebragt, welke, hoewel wettig, nadeelig voor de natie zijn, of wanneer hij verwaarloosd heeft andere maatregelen te raden, welke in het belang der natie waren; — kan hij alsdan tot verantwoording geroepen en gestraft worden?

Dit stelsel is vooral verdedigd door den Franschen staatsman BENJAMIN CONSTANT, (*) en liet is vooral op zijn gezag, dat het ook in onze Staten-Generaal voorgedragen en verdedigd wordt, zoo als nog deze laatste maal geschied is, met zijn boek in de hand en door het voorlezen van zijne woorden.

De genoemde schrijver beweert, dat deze de eigenlijke verantwoordelijkheid der ministers is, en dat die, waarvan wij zoo even gesproken hebben, wegens onwettige handelingen, dien naam niet verdient. Een slecht bestierde oorlog, een nadeelige maatregel van financiën, gebrekkige vormen in het inwendig bestuur of in de rechtspleging daargesteld; — kunnen, hoewel zij volkomen overeenkomstig met de constitutie en de de wetten zijn, eenen minister doen veroordeelen, wanneer zij voor de natie noodlottig zijn.

Wanneer wij de aanspraak van den minister van justitie wel verstaan hebben, is het deze aansprakelijkheid, en deze alleen, welke door hem ontkend is; terwijl hij de eerste soort heeft erkend in de woorden: *Le regret que nous avons le malheur de nous rendre coupables, soit dans l'exercice, soit hors de l'exercice de nos fonctions, d'un délit envers la société, alors nous sommes, aux termes de l'Art. 177 de la loi fondamentale, justiciables de la haute cour.*

Intusschen doet het ons leed, dat de minister niet nog duidelijker gesproken heeft; dewijl er vele lieden zijn, welke, den stand van het vraagstuk niet naauwkeurig kennende, vermoeden, dat de minister zoude beweren, dat hij nimmer over iets, dat hij op last des Konings zoude gedaan hebben, konde verantwoord worden. Het is van belang deze dwaling weg te nemen; want zoodanig kan met geen mogelijkheid de bedoeling des ministers geweest zijn, zoo als wij hierboven betoogd hebben; het zoude beledigend zijn dit te vooronderstellen, ook bewijzen de verdedigingen, waarop hij antwoordde, en de aangehaalde woorden het tegendeel.

Zonderling genoeg was een punt van bezwaar tegen den minister, dat hij in 1818 eene wet heeft voorgedragen, welke met algemeene stemmen, op vijf na, aangenomen is, en welke nu door sommige leden *une déception, une amère dérision* genoemd is, en de dag waarop zij aangenomen is, *jour de dupes*. Men ziet daaruit welk een omvang somtijds aan de verantwoordelijkheid gegeven wordt.

Wat nu die soort van verantwoordelijkheid betreft, waarover men het oneens is, en hetwelk BENJAMIN CONSTANT verdedigt, daarover wagen wij het niet een beslissend oordeel te vellen. Wij weten dat groote staatsmannen dit stelsel voorstaan. Alleen moeten wij eenige bedenkingen, omtrent hetzelfde aan het oordeel der lezers voordragen.

Men beweert, dat in Engeland die verantwoordelijkheid bestaat. Zij is echter nergens geschreven, en men weet dat de constitutie van dat land meer op daadzaken en gewoonten dan op algemeene beginselen gevestigd is. Nu zijn wel de bedreigingen tegen de ministers in het parlement zeer gewoon, de aanklachten dikwijls zeer oobepaald, doch werkelijk is het moeilijk een voorbeeld te vinden, dat een minister in staat van beschuldiging gesteld is, omdat hij verkeerd gehandeld had, zonder de constitutie of eenige wet overtreden te hebben. En men is het althans daarover eens, dat nog nimmer een minister op dien grond gestraft is. Het kan ons dus niet zeer verontnemen, dat deze buitengewone verantwoordelijkheid

heid bij ons niet wordt toegestemd; en de wanhopige uitroep, die wij zoo dikwijls herhaald vinden: *un ministère irresponsable?* komt ons eenigzins overdreven voor, wanneer die alleen op die soort van verantwoordelijkheid moet worden toegepast; ook zoude die uitroep geen uitwerking doen, wanneer hij niet anders verstaan werd.

In Frankrijk zal de ondervinding weldra leeren of zulk eene verantwoordelijkheid erkend wordt of niet.

Art. 13 van het charter, beweert men, dat zulks medebrengt; doch art. 56 schijnt integendeel de verantwoordelijkheid beperker te maken dan art. 177 der Nederlandsche grondwet, want vele overtredingen der constitutie zijn noch verraad noch knevelarij, en dit zijn, volgens dat art., de eenige misdaden waarvan de ministers in Frankrijk kunnen beschuldigd worden.

Doch hoe het in deze landen zijn moge, de zaak heeft uit haren aard, en naar de verschillende bepalingen der grondwetten, hare bijzondere zwaarigheden.

De daden welke, volgens B. CONSTANT, aanleiding tot deze verantwoordelijkheid geven, kunnen, uit haren aard, bij geene wet worden voorzien of bepaald; haar karakter is, dat ze tegen geene wet strijden. Dit wordt opzettelijk betoogd door B. CONSTANT, p. 86 enz. Hoe stoude ook de wet kunnen bepalen, in welk geval men een oorlog of een vrede als nadeelig voor het land; een financiële maatregel als schadelijk zoude moeten veroordeelen. Hier zoude dus het oordeel, of een minister misdant had of niet, geheel aan de wijze van zien van de regters moeten worden overgelaten. Hoe zoude men volstrekte willekeur kunnen vermijden; hoe zoude men voorkomen dat verschil van meening, dwaling van het verstand; als misdadend beschouwd en gestraft worden; — dat de maatregelen des ministers *ab eventu* beoordeeld werden.

Even als de misdadanten kunnen de straffen door geene wetten worden vastgesteld. B. CONSTANT wil, dat alleen bepaald worde, dat de regter tusschen den dood, ballingschap of gevangenis zal kiezen.

Men zoude dus, ten opzichte van deze verantwoordelijkheid, afgaan van den algemeenen regel, dat de misdaad en de straf vooraf in de wet beboort bepaald te zijn. Is het voldoende hierop te antwoorden, dat dit in het belang der vrijheid geschiedt; dat de ministers daarvoor het uitsicht op roem, magt en fortuin hebben. B. CONSTANT p. 130?

Hoe zoude men het bij ons met art. 173 van de grondwet kunnen overeenbrengen; indien de hooge raad (want daarvoor alleen kunnen de ministers te regt staan) een vonnis uitsprak, op grond van eene daad, die bij geene wet als misdaad omschreven was, en de doodstraf of eene gevangenis oplegde, welke in geene wet als het gevolg der daad was vastgesteld.

Wij weten wel dat er staatsmannen zijn, die het voor bekrompen honden, zich aan zulke zwaarigheden te bekeeren, waar het de hooge theorien der constitutionele regeringen geldt, en vooral waar een man als B. CONSTANT beslist heeft. Doch daar wij gelooven, dat zelfs de hoogste theorien met regt en rede moeten overeenstemmen, en dat geene achtiging hoe groot voor een staatsman ons kan doen *jurare in verba magistri*, zoo moeten wij bij onze bedenkingen volharden, tot dat wij meer overtuigende beweegredenen voor die soort van verantwoordelijkheid aangevoerd vinden; en het besluit onzer overwegingen is dus:

10. Dat eene verantwoordelijkheid van de ministers, omtrent alle handelingen, die tegen de grondwet of tegen eenige andere wet strijden, buiten twijfel bestaat.

20. Dat eene zedelijke verantwoordelijkheid omtrent alle handelingen van de ministers, als raadslieden en uitvoerders der bevelen van den Vorst, even eens op hen rust; en zich uitstrekt in de goed- of afkeuring der actie en hetzelve te bevestigen.

30. Dat het bestaan eener verantwoordelijkheid der ministers, omtrent daden, welke noch tegen de grondwet noch tegen eenige andere wet strijden, in dien zin, dat zij deswegens terecht gesteld of gestraft worden kunnen worden, ons ten uiterste twijfelachtig voorkomt. J.

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 14den December 867 werd ADRIANUS II. tot 106den Paus van Rome verkoren.

Den 14den dito 1813 veroverden de geallieerden de stad Bommel en de forten Crevecoeur en St. Andries.

Den 15den dito 1640 wierpen de Portugezen het Spaansche juk af.

Den 15den dito 1662 had de bekrachtiging van den in 1661 met Portugal geteekenden vrede plaats.

Den 15den dito 1688 overleed de Raadpensionaris RAAGL, waardoor de Prins een' grooten steun verloor. Hij was zeer bedreven in de regten, had eene duidelijke bevatting van zaken en een helder en vaardig oordeel; hij was welsprekend, doch meer gemeenzaam dan net van taal. In eene talrijke vergadering kon hij de zaken, gemeenlijk, naar zijn' zin tot een besluit brengen. De WITT plagt zich veel van zijn' raad te bedienen.

Den 16den dito 1082 werd WOLLEBRAND III, heer van Egmond, in zijn bed gesmoord.

Den 16den dito 1794 onderging GARRIER, aanhanger van ROBESPIERRE, de doodstraf onder de guillotine.

Den 16den dito 1813 trokken de Engelschen binnen Tholen.

+ + + De BURGEMEESTER en ASSESSOREN der GEMEENTE van BEMMEL-PROVINCIE Gelderland, noodigen bij dezen uit:

10. Alle EIGENAREN van GRAVEN of GRAFKELDERS in de KERKEN van Bemmel, Rosson, Angeren en Doornenburg onder deze Gemeente, welke voor het genot derzelve een gelijke GRAFREGISTRE op de van de heren BURGEMEESTER en ASSESSOREN van Bemmel, Rosson, Angeren en Doornenburg, en van overlegging kunnen bewijzen van Eigendom, daarvan een schriftelijk opgave vrachtfrij in te zenden naar den Burgemeester deser Gemeente, uiterlijk voor den 31sten December 1828, na welken tijd geene dusdanige aanvragen meer zullen kunnen worden aangenomen.

20. Al degenen welke voornemens mogten zijn EIGEN GRAVEN op de ALGEMEENE BEGRAAFPLAATS aan te kopen, zich deswege vrachtfrij aan gemelden Burgemeester te vervoegen.

Bommel, den 6ten December 1828.

Burgemeester en Assesoren voorn.
J. F. DE RANDE.
Ter ordonnantie,
J. VAN RIETBEEK,
Secretaris.

+ + + Door het beflaaten en vertrek naar *Frankrijk* van den Heere *W. G. TEN POST* van STAD- en MEDICINAAR DOCTOR en HEELEMEESTER op een vast jaarlijksch traktement van 700 met het volgende jaar in deze Gemeente voort te zetten. Den 15den December 1828. De Heere Burgemeester en Assesoren deser stad, en van welken die tot dien Post is beflaaten, en het vertrek van den Heere

... van zijn goed...
den 10^{den} Januarij 1829, liefst in persoon of anders met vrachtyrijn
brieven aan H. B. van DAALEN te adresseren.

Wageningen, den 4^{den} December 1828.
Burgemeester en Wethouders
der stad Wageningen;
M. A. van OMMEREN, Vt.
Ter ordonnantie van deszelfs,
de Stads Secretaris,
H. B. van DAALEN.

S S S Het **PLAATSELEK BESTUUR** van
HEERDE is voornemens, op Donnerdag den 18^{den}
December 1828, ten huize van **JAN DOCTER**,
Logementhouder te **Heerde**, des voormiddags ten elf ure, publiek en
aan de minstaannemende aan te bevesten:

Het **BOUWEN** van een geheel **NIEUW HUIS**,
bij de nieuw aangelegde Begraafplaats, te **Heerde**, met al de
daartoe benodigde **MATERIALEN**.
Waarvan het Bestek en de Teekening acht dagen voor de aanbesteding
ter Secretarie van **Heerde** ter lezing zullen liggen.

N. S. van HEERDE,
Burgemeester.
Van op Maandag den 12^{den} Januarij
1829, ten overstaan van den Notaris **Mr. G.
van ECK**, aldaar residentende, op hoogen te doen zetten en veer-
tien dagen daarna, zijnde den 26sten Januarij daaraanvolgende, bij toe-
sien van den Notaris.

20. Een heerlijk en sterk **HUIS** en **ERVE**, zeer geschikt tot
alle handel en nering, gelegen in de Rijnstraat te **Arnhem**, tus-
schen de Erven van den heer **W. ZWAN** en van den
heer **C. de HAAN**. — Thans bewoond door den Zadel-
maker **SCHWARTZ**.

30. Een vruchtbare **TUIN**, gelegen buiten de Stad **Arnhem**,
aan den ouden **Utrechtse** weg bij de **Pijl Zinnen**, tusschen
de Erven van **B. BUVELE** en van **Mevrouw de Wede-
we van OMMEREN**. Thans in gebruik bij den
Medicijnhandelaar **A. BLANKENBERG**.

OPENBARE VERKOOPING
VAN

VASTE GOEDEREN.
Eigenaars zijn voornemens, om, onder het Ministerie van den No-
taris **Mr. G. van ECK**, te **Arnhem**, op Maandag den 5^{den} Ja-
nuarij 1829, ten huize van **Mevrouw de Weduwe P. E. F. F. N.
HAUSER**, in het Logement het **Zwijnsheofd**, te **Arnhem**,
des namiddags ten vier ure, bij liciet en veertien dagen daarna, zijnde
den 19^{den} Januarij daaraanvolgende, ten zelve uur en plaats, bij toe-
sien van den Notaris, de volgende Vaste Goederen:

1ste Perceel.
Het **BUITENGOED SCHOOHOORD**, zeer
aangenaam in de helling en op den berg watervrij gelegen aan den Rijn-
stroom, weinig minuten buiten de Stad **Arnhem**, nevens eene der
meest bezochte Wandelingen, bekend onder den naam van **Onderlangs**,
bestaande uit een zeer wel onderhouden, hecht en sterk **HEEREN-
HUIS**, gekwoteerd G No. 92, **KOEPPEL** aan den Straatweg
naar **Utrecht**, **TUINMANSWONING**, **MOES-** en
VRUCHTTUINEN; voorts een **BOSCHJE**, vrolijke
Wandelingen en heerlijke vergezichten opleverende. Alles vrij tusschen
muren en rasterwerk gelegen en te aanvaarden de Tuinen met den eer-
sten Februarij en de Woningen met primo Mei 1829.

2de Perceel.
Een vruchtbare en goed onderhouden **TUIN**, met **KOE-
PEL** en twee **BERGLOOTSEN**, gekwoteerd K No. 49,
gelegen tusschen den Straatweg naar **Utrecht** en den ouden **Utrechtschen**
weg, nabij het voorafgaande perceel, waarmede dezelve gemakkelijk
waterdicht kan worden; ten oosten een **Tuik** van den Heer **P. E. V. E.
KINK**, gedeeltelijk door eenen muur en voorts door levendige heggen
ingesloten; te aanvaarden met den eersten Februarij 1829.

3de Perceel.
Een **TUIN** en **BERGPLAATS**, gekwoteerd K No.
60, zeer nabij de twee voorgaande perceelen, waarmede die insgelijks
gemakkelijk vereenigd kunnen worden; nevens den **Wolfgang**, tus-
schen den ouden **Utrechtschen** weg en den ouden **Kraan** gelegen; te aan-
vaarden met 20^{den} Februarij 1829.

4de Perceel.
Een wel onderhouden **MOESTUIN**, gekwoteerd K No.
45, gelegen aan den **Utrechtschen** straatweg, die ten zuiden daar voor-
bij loopt, ten noorden stads Wandelingen, ten oosten **St. Peters Gast-
huus** en ten westen de **Valk**; te aanvaarden met 10^{den} Februarij 1829.

Massa van de Perceelen 2 en 3.
Generale massa van de 4 eerste Perceelen.

5de Perceel.
Eene groote ruime **BOUWSCHUUR**, staande buiten de
Bijpoort, aan de oude **Kraan**, zeer nabij den Rijn, met daarbij be-
hoorende **OPEN PLAATS**, staande op grond van de Stad
Arnhem, in pacht gebruikt wordende.

6de Perceel.
Een hecht en sterk **HEERENHUIS**, voor weinige jaren
bijna geheel nieuw opgebouwd, staande en gelegen in de **Weverstraat**,
tusschen het Huis en Erve van den Heer **P. PASTEUR** en het
volgende perceel, gekwoteerd C No. 45, bevattende **TWALF**
BOUWEN als **BENEDENKAMERS**, meest allen
gestukadoord en behangen, **DOMESTIEKEN**, **DE-
BERT** en **P. R. J. S. K. KAMERS**, zeer ruime
KELKEN, **KELDERSEN** en **ZOLDERS**, **STAL-
LING** voor vier Paarden, **HOOI** en **TURFZOL-
DERS**, **OPENE PLAATSEN** en **TUIN**, alles
ten westen gemak van de bewoners vercheeld en ingerigt; te aanvaar-
den met 20^{den} Mei 1829.

7de Perceel.
Twee ruime **KOETSHUIZEN** met vijf **VERTREK-
KEN** en ruime **ZOLDERS**, waarvan het een tot **Pakhuus**
en **Koornhouders** bijzonder geschikt en voor weinige jaren nieuw opge-
bouwde, met daarbij behorende **OPEN PLAATS**, staande op grond van de Stad
Arnhem, in pacht gebruikt wordende.

... met daarbij behorende **OPEN PLAATS**, staande op grond van de Stad
Arnhem, in pacht gebruikt wordende, en het volgende 8de perceel gelegen; te aanvaarden
met 20^{den} Mei 1829.

8de Perceel.
Een hecht en sterk **HEERENHUIS**, in de **Weverstraat**,
tusschen het voorafgaande zevende perceel en het Erve van den **Brood-
maker LINCKER**, gekwoteerd C No. 44, bevattende acht
BOUWEN als **BENEDEN**, benevens **DOMESTIE-
KEN** **KAMERS**, alle wel onderhouden, voorts **KEU-
KEN**, waarin twee **POMPEN**, **KELDER**, **ZOL-
DERS** en daarachter gelegen **TUIN**; te aanvaarden 10^{den} Mei
1829.

Massa van de perceelen 6 en 7.
Massa van de perceelen 7 en 8.
Generale massa van de perceelen 6, 7 en 8.

9de Perceel.
Een nieuw opgebouwd **PAKHUIS**, waarboven twee
KOORNZOLDERS, staande en gelegen in de **Klarenstraat**,
wijk E No. 143; te aanvaarden met 10^{den} Mei 1829.

10de Perceel.
Een **KOEPPEL** en **TUIN**, met den aasjal naar sijne vrucht-
brende **BOOMEN**, benevens **BOEIKESTINGEN**
en **PERSIKEN KAST**, gelegen op het **Weerdje**, tus-
schen de Tuinen van den Heer **ENGELLEN** ten westen en
van **GOEDING** ten oosten, gekwoteerd E No. 11; te aan-
vaarden met 10^{den} Februarij 1829.

11de Perceel.
Een stukje **HOF** en **BOUWLAND**, groot ongeveer 40
Roeden **Nederlandsche** maat, gelegen buiten de **Velperpoort**, grenzen-
de ten noorden den heer **van OMMEREN**, ten oosten den
weg naar het **Spijbar**, ten zuiden den Heer **CAMBIER** en
ten westen den Heer **EFFENS**; te aanvaarden met 10^{den} Februarij
1829.

12de Perceel.
Een **HUIS** en **ERVE**, wijk I No. 96, met een stuk
BOUWLAND of **TUINGROND**, staande en gelegen
buiten deser stads **Velperpoort**, bij de **Mestvaalten**, het Huis en een
gedeelte van het Land in pacht gebruikt bij **A. KOKSHUI-
ZEN**, en een ander gedeelte van het Land verpacht aan **G. R. A.
BUSSTRUIK**, ten opbouw eener **Smederij**.

13de Perceel.
Eene **WEIDE**, genaamd de **Kruisweide**, groot ongeveer 2
Bunders en 96 Roeden, gelegen in het **Arnhemsche Broek**, grenzen-
de ten noorden **van SOMEREN**, ten oosten **VER-
BURGT**, ten zuiden de **Broekstraat** en ten westen **BRU-
IJL**; te aanvaarden met 10^{den} Februarij 1829.

14de Perceel.
Eene **WEIDE**, genaamd het **Oudenmarktsing**, groot ongeveer
2 Bunders en 11 Roeden, gelegen in het **Arnhemsche Broek**, gren-
zende ten noorden de **Broekstraat**, ten oosten de **Nederduitche Her-
vormde Kerk**, ten zuiden het vijftiende perceel en ten westen de **Es-
trade** van den Heer **G. MOOS**; te aanvaarden met 10^{den} Februarij 1829.

15de Perceel.
Eene **WEIDE**, genaamd de **Klaverweide**, groot ongeveer 2
Bunders en 13 Roeden, gelegen in het **Arnhemsche Broek**, grenzende
ten noorden het veertiende perceel, ten oosten en westen den Heer
RAETERING en ten zuiden den **Rijndijk**; te aanvaarden met
10^{den} Februarij 1829.

16de Perceel.
Eene **WEIDE**, genaamd de **Hoermondche Weide**, groot on-
geveer 2 Bunders en 96 Roeden, gelegen in het **Arnhemsche Broek**,
grenzende ten noorden den Heer **van SOMEREN**, ten oos-
ten en zuiden den Heer **RAETERING** en ten westen de **Ne-
derduitche Hervormde Kerk te Arnhem**; te aanvaarden met 10^{den} Fe-
bruarij 1829.

ONDER VELP.

17de Perceel.
Eene **WEIDE**, genaamd de **Schrijfwespe**, groot ongeveer 2
Bunders en 56 Roeden, gelegen in het **Velpsche Broek**, grenzende ten
noorden en oosten den Heer **J. BARON VAN PALLANDT**,
ten zuiden en westen de **Broekstraat**; te aanvaarden met 10^{den} Febru-
arij 1829.

ONDER DRIEL.

18de Perceel.
Eene **WEIDE**, genaamd de **Morreikamp**, groot ongeveer 4
Bunders en 33 Roeden, grenzende ten noorden den Heer **BARON
VAN HECKEREN VAN ENGHUIZEN**, ten oosten den Heer **van OMMEREN**, ten oosten de gemeene
straat, ten zuiden **Mevrouw de Weduwe van den Ouw-
LAND** en ten westen **St. Nicolaas Gasthuus**.

ONDER NAARDEN.

19de Perceel.
Zeven Akkers **GROENLAND**, genaamd de **Zuikerkamp**,
gelegen onder de Gemeente **Naarden**, Provincie **Noord-Holland**, in
den **Middelsten Buitendijk**, grenzende ten noorden den **Middelsten Bui-
tendijk** en ten oosten het **Burger Weeshuis**.

De Voorwaarden van Verkoop zullen in tijde
ten Kantore van bovengenoemden Notaris, wa-
nende in de **Bakkerstraat te Arnhem**, voor een
ieder ter lezing liggen.

Ter bezigtiging van de 1ste, 6de, 7de en 8^{de}
perceelen zal men vóór de respectieve bewo-
ners verlaten vagen. Ten aanzien van de
overige perceelen verzoekt men zich bij den
Notaris **JAN KERSTEN**, wa-
nende aan den **Ouden Kraan**, te **Arnhem**.

VERKOOPING

By arrest op Oorverend Goed, gelegen in de Gemeente **Steende-
ren**, Kanton **Doesborgh**, Arrondissement **Zutphen**, Provincie
Gelderland, te weten:

Van het **ERVÉ Wonnendaal**, gelegen in de Gemeente **Steende-
ren**, in gebruik bij den beslagene bestaande in:
1. Een **HUIS**, gekwoteerd No. 60, met een daarachter staand
houten **SCHUURTJE** en een bijstaande **BYEN-
STAL**, **BAKOVEN**, en **PUT**, met den **HOF-
GROND** om het Huis gelegen, groot acht Roeden, drie en
twintig Elle en achttien Palmen, belend ten Noorden, Oosten
en Westen aan grond van den beslagene, en ten zuiden aan
de straat, loopende naar het Erve **Kwaderdijk**.
2. Een stuk **WEIDEGROND**, beplant met **VRUCHT-
BOOMEN**, groot onstreeks een Bunder, zeven en dertig

Roeden en licht en helder en gemakkelijk el. bladzijde en groot den aan Grond van de *Diaconie van Steenderen*, ten Zuiden aan voornoemde straat, ten Oosten aan Grond van den bezagene, en ten Westen aan eenen weg, de *Paardestraat* genaamd.

3. Een stuk *BOUWLAND* groot circa een Buuder, zeventien roeden en zeven en dertig en beide halve el, bevestigd ten Noorden en Oosten aan Gronden van het Erve *Kwaderwijk*, ten Zuiden aan de straat, loopende naar het Erve *Kwaderwijk*, en ten Westen aan Grond van de *Diaconie van Steenderen*, en grond van den bezagene.

Ter requisitie van *Suffrouw JOHANNA HERMANNA HARMSEN*, Revisor, wonende te *Zutphen*, voor wie Domicilie en Procureur is gesteld bij Mr. *HENDRIK JAN THOOF*, Procureur bij de Regtbank van en wonende te *Zutphen*.

Tot laste van *JOHANNES JURRIEN BROUWER*, Landbouwer, wonende in de gemeente *Steenderen*.

Dit arrest op Onroerend Goed is daargesteld bij Proces-Verbaal van den Deurwaarder *GERIT EBINK VAN DICE*, van den ochtenden Augustus 1800 acht en twintig, overgeschreven ten kantore van Hypotheken te *Zutphen* den twintigsten, en ter Griffie van de Regtbank in dezelfde stad, den zeven en twintigsten der evengemelde maand Augustus, van welk Proces-Verbaal kopij is gegeven aan den Heer *E. G. P. VAN ELEN*, Burgemeester der gemeente *Steenderen*, en aan den Heer *J. DE RIJDER*, Griffier bij het Vrederegret der *Bantons Doosborgh*.

Het gearresteerde Paad is voor den prijs van inzetting, ten bedrage van vijf honderd gulden, op den negenden December 1800 acht en twintig aan den Executant voornoemd toegeschat.

De definitieve toeschieting zal plaats hebben ter zelfde Rolle van geregelde uitwinning van de Regtbank te *Zutphen*, op Dingsdag den tienden Februarij 1800 negen en twintig, des morgens ten tiem ure.

In fidem, H. J. THOOF, Procureur.

Op Dingsdag den 23sten December 1828, des voormiddags ten 11 ure, zal ten huize van *JAN DOCTER*, Voogdenhouder te *Heerde*, door den Notaris *M. S. VAN MEBURIS*, residierende te *Heerde*, ten inlichte zijner principalen, publiek worden verkocht:

Honderd vijf en zeventig buitengewoon zware *EIKENBOOMEN*, met een zwaar *OPHOUD*, dik over het algemeen 6, 7 à 8 Palmen, staande onder de Gemeente *Heerde*, dicht bij het nieuw gegraven Kanaal; alsmede ruim zestig lange Opstaande *EIKENBOOMEN*, waaronder zeer schoone Bergroeden, staande bij den *Heerde Bontsburg*, onder *Heerde*, aan het voormelde Kanaal, voorts ruim honderd *DENNENBOOMEN*, bekend voor het beste soort van *Dennenhout*; het grootste gedeelte lang van 15 tot 12 Nederlandsche Ellen, op de midden diameter dik ruim twee Palmen, mits zeer ragt en bijzonder geschikt tot Paalwerk en Zaaghout; mede niet ver van voornoemd kanaal staande; terwijl men zich, ter bevestiging van informatie, kan verzoegen ten Kantore van den Notaris *M. S. VAN MEBURIS* voornoemd.

Op Dingsdag den 23sten December 1828, des voormiddags om 11 uren, zal men te *Doosborgh*, in het Heeren *Logement*, publiek veilen en veertien dagen daarna, zijnde den 6den Januarij 1829, op tijd en plaats voormeld, Kanaal verveulen: een *HUIS* met *SCHUUR* en *TUIN*, binnen *Laag-Keppel*, aan den grooten weg van *Doosborgh* naar *Doelincum* en voorts aan dien van *Zutphen* op *Clave*, wordende thans bewoond door den heer *Predikant van Keppel*.

Informatie te bekomen bij den Heer *Baron VAN DER BORCH*, op den Huize *Olenpas*, en ten Kantore van den Notaris *KETLEN*, te *Doosborgh*.

Vernits en, door spoedig op elkander gevolgd sterfgevallen, thans in het *St. Catharina Gasthuis te Arnhem* de *FLAATSE* onbezet zijn, zoo worden de belanghebbende welke mogten wenschen, om tegen den matigen prijs bij het tarief vastgesteld, in hetzelfde als *COMMENSALEN* te worden opgenomen, verzocht, zich tot dat einde zoo spoedig mogelijk aan te melden bij den Rentmeester van het genoemde gesticht, *J. H. HOOFDER*, te *Arnhem*.

UIT DE HAND TE KOOP: een stuk wassij *BOUWLAND*, het Broek genaamd, groot 6 Buiders en 26 Roeden, gelegen onder den *Brabant*, te *Elst*, bij de *Wed. BREUNISSEN* in half bouw, welke daarvan aanwijzing zal doen.

Informatie, omtrent de Voorwaarden van Verkoop, zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris *GODEFROY*, te *Arnhem*.

Op het vrolijkste gedeelte dezer Stad zijn *TE HUUR* drie *GEMEUBILEERDE KAMERS*, met *KEUKEN*. — Te bevragen bij den Mr. Broodbakker *D. J. KLAASEN*.

*** * Belangrijk Berigt.**

Met Permissie van de Wel Edele Achtbare Heeren Burgemeester en W. Raad der Stad *Doosborgh*.

Men verzoekt hiertoe aan het geerde Publiek, dat de heer *D. L. E. V. I. E.* aldaar zal aankomen op Vrijdag den 17den dezer, om alle ongeschiktheid, die *STAMELEN* of *SPRAAKGE* van hem is, te bewijzen, van welke deze als in meer andere Provincien herstelde lijdens bij zich heeft. Al diegenen, die hieraan ontrouw zijn en gairne met bovengenoemden Heer wenschen te raadplegen, gelieven zich te verzoegen ten huize van Mevrouw de *Weduwe MEYDEMAN*, in het *Wapen van Gelderland*, alwaar deze Heer van 's morgens 10 tot 1 en 's nademiddags van 3 tot 6 uren te spreken is, doch zal maar een korten tijd aldaar vertoeven.

N.B. Indien er nog lijdens te *Arnhem* zijn, welke bovengenoemden heer wenschen te spreken, adresseren zich bij *J. S. KAMPS*, in het Gouvernements *Wapen* van *Gelderland*.

Bij *H. C. A. THIEME*, te *Zutphen*, is gedrukt en bij alle Boekhandelaars in deze Provincie verkrijgbaar:

NIEUWE ZUTPHENSCH ALMANAK voor 1829, voorzien met alle Markten, Remissen enz., die in deze Provincie gehouden worden, opgemaakt volgens de opgaven der respectieve Besturen. — Verder een zeer volledig Naamregister der Administratieve, Justitiele en Financien Ambtenaren in de geheele provincie, een Alphabetische Tafel der Steden en Dorpen in *Gelderland*, benevens derzelver afstanden van de hoofdsteden van het *Kwartier* en der provincie.

De Gezigtkundige *G. L. A. Z. H. B.* van *BRIJLEENSLYPER*, *M. A. G. N. S. M.* *I. S.*, berigt het geerde Publiek, dat hij alhier te spreken of te ontbieden is bij den Heer *J. S. T. E. R. R. E. N.*, aan de *St. Janspoort*, tot den 25sten dezer.

Zijne ondervinding, in het vak der Gezigtkunde, bekend bij de voornaamste Oculisten als deskundige. — Zijne extra fijne geslepene *G. L. A. Z. E. N.*, dienende voor alle Gezigten, tot conservering van hetzelfde tot in den hoogsten ouderdom.

Vleit hij zich, des beoogd zijnde, met hunne gunst vereerd te worden; gaat niet uit voor dat hij ontboden wordt.

N E D E R L A N D S C H E S T O O M B O O T - M A A T S C H A P P Y.
Bepaling der afvaart, gedurende de maand December 1828.

Van *Nijmegen* naar *Keulen*:
Elken Zondag en Woensdag, uitgezonderd op Woensdag den 31sten December, des morgens ten 6 ure.
Van *Keulen* naar *Nijmegen*:
Elken Woensdag en Zaterdag, des morgens ten 5 ure.
Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*:
Dec. 16, Dingsdag 's morg. 9 ure
Dec. 20, Zaterdag 's morg. 4 ure
Dec. 23, Dingsdag 's morg. 5 ure
Dec. 27, Zaterdag 's morg. 6 ure
Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*:
Dec. 18, Donderdag 's morg. 9 ure
Dec. 21, Zondag 's morg. 11 ure
Dec. 25, Donderdag 's morg. 6 ure
Dec. 28, Zondag 's morg. 5 ure

Alle dagen varen de Stoombooten tusschen *Rotterdam* en *Amsterdam* vice versa, zoh als bij affijten te bepalen is.
Men kan informatie bekomen bij de Agenten van voornoemde *Matschappij*, de Heeren *V. A. L. M. A. N.* en *T. R. I. E. B. E. S.*, te *Nijmegen*.

Bij de Boekverkoopers *BLUSSE* en *VAN BRAAM*, te *Dordrecht*, is dezer dagen wederom van de pers verschenen, eene geheel nieuwe, zeer nauwkeurig herziene en aanmerkelijk verbeterde druk van de *Fransch-Nederduitsche* en *Nederduitsch-Fransche* *DICTIONNAIRE*, door *A. BLUSSE*, den jongen, in twee groot octavo deelen compleet.
Het voortdurende aansienlijke debiet van dit werk, waarvan thans de 26sten druk het licht ziet, strekt genoegzaam ten bewijze van deszelfs voortreffelijkheid; waarom de uitgevers het overbodig achten, daaryan iets te zeggen. Zij willen alleen daar opmerken, dat, niettegenstaande deze druk uitgebreider, voor dezelfde eene geheel nieuwe letter gebezigd, en de geheele uitvoering zoo zorgvuldig mogelijk behandeld is, dog het aanhoudend algemeen gebruik hiertoe in staat gesteld, en ten einde dit nog zoo veel mogelijk te bevorderen, den prijs van deze twee deelen in groot 8vo bevattende 2000 bladzijden, niet hooger hebben gesteld dan de vorige uitgaven, en dezelve alzoo alom verkrijgbaar blijven, te zamen tot f 4.80 ingepaaid.

Bij *J. DE VOS* en *COMP.*, Boekhandelaars te *Dordrecht*, zijn van de Pers gekomen en aan al' hunne *Correspondenten* verzonden: *Mr. W. BILDERDIJK*, *NAKLANK*. In een deel Compleet. f 3:60
Mr. W. BILDERDIJK, *Gronden der PERSPECTIEF*, met eif uitlaande platen. f 3:60

GEDENKSCHRIJVEN VAN D. JUAN VAN HALEN, *Chef van den Staf van eene der Divisies van het leger van Mina*, in 1822 en 1823. Bevattende het verhaal zijner Gevangenschap bij de *Inquisitie van Spanje*, met het Portret van den *Chef*. f 1:40
Het *TWEEDE EN LAATSTE DEEL* is ter *Post* en zal spoedig volgen.

B. BRUINS en *T. B. GROEBE*, Boekverkoopers te *Delft* en te *Amsterdam*, hebben uitgegeven en alom verzonden:
I. *Eenige beschouwing en beoordeeling van P. VREEDS proeve over de vrijheid der Zeehandel, en de waarde der Nationale Nijverheid, ten betoge van het misleidende en gevaarlijke van de daarin voorgedragene stellingen*, door *A. EYLIK STERK*, Jr.
II. *HET TURKSCH RYK, Aardrijks- en Staatkundig beschouwd, door een Nederlander*.
III. *DE SPREUKEN VAN SALOMO, VOOR DE JEUGD, opgehelderd met voorbeelden uit de gewijde en ongewijde geschiedenis, en het dagelijksch leven*, door *N. SWART*, *Predikant te Amsterdam*. Zeer geschikt tot *St. Nicolaas-Geschenk*.

Bij *R. J. SCHIERBEEK*, te *Groningen*, is gedrukt en alom te bekomen:
I. *E. J. THOMMASSEN & THUSSINK, Geneeskundige Maan-nemingen*, zijnde eene Verhandeling over de *Mazelen* en over de *Sulphas Chinini*, met het welgelijkend Portret des Hoopberaars. f 2:00
II. *J. F. C. DIETERICHS, Handboek der Veeartsenijkundige Heelkunde*; vertaald door *J. W. A. HART* en *G. KYLSTRA*; met eene Voorrede en Aanteekeningen van *Professoor A. NUMAN*; 3 deelen, met platen. f 9:50
III. *A. NUMAN, Veeartsenijkundig Magazijn*; 3 stukken, met eene plaat. f 6:50
IV. *J. A. OOSTKAMP, Eerste Beginsels der Natuurkunde, voor de Jeugd*, in Leeslesjes, 2de vermeerderde en verbeterde druk, met platen. f 2:40
V. *J. OOSTKAMP, Natuurkunde, voor de Jeugd*, eene *Praktische Natuurkunde*, met platen. f 2:40

De drie deelen compleet. f 7:30
VI. *D. HENDRIKSZ, Kort Onderwijs in de Leer van de Christelijke Godsdienst*, naar 't Kort Begrip der Christelijke Religie, 8ste druk. f 0:60
VII. *C. J. F. CRAMER VAN BAUMGARTEN, Eerste Beginsels der Bijbelsche Geschiedenissen, in Vragen en Antwoorden*, 2de druk. f 0:07
Ook van de *Bijbelsche Geschiedenissen*, a 25 Centen per de 2de druk, en van het *Kort Overzigt over deselve*, a 12 Centen, is de 3de druk van verschenen.
VIII. *R. G. RYKENS, Leerschouffe voor Kleinen*, die men want begijnen te lezen, met een aantal plaatjes. f 0:20
IX. *Verzameling van Spreekwoorden en Zegwijzen*, een Leestboek voor de Jeugd. f 0:20
X. *R. VAN KREGTEN, Berekenend Rekenboek ten gebruik der Scholen*, 2 stukjes, 2de druk. f 0:20
XI. *J. H. NIEWOLD, de twaalfjarige Jesus*, 6de druk. f 0:10